

ÉS A GYULLADÁS MEGÁLL

A helyi gyulladás klasszikus 5 tünete: *calor* (melegedés), *rubor* (kipirulás), *tumor* (duzzanat), *dolor* (fájdalom) és *functio laesa* (funkciócsökkenés).

Gyulladást a szervezetben bármilyen tényező kiválthat, ami sejt illetve szövetkárosodással és elhalással jár. Ilyenek például a mechanikai sérülések, kémiai anyagok, hőmérsékleti behatások (égés, fagyás), ionizáló sugárzások, de számunkra a legfontosabbak a fertőzések, vagyis a baktériumok és vírusok okozta gyulladások.

A gyulladás alapjaiban egy hasznos folyamat, mert a gyógyulással függ össze: eliminálja a káros tényezőket, elindítja a helyreállító folyamatokat. Ugyanakkor vannak a gyulladásnak nemkívánatos velejárói is: túlérzékenységi reakciók, proliferáció, erős fájdalom és láz. Inger hatására a hízósejtekből és a makrofágokból hisztamin, valamint a sejtmembránból a foszfolipáz-A2 enzim hatására arachidonsav szabadul fel. Az arachidonsavból a ciklooxygenáz enzim (COX) hatására fájdalomkeltő, szövetkárosító és vasoconstrictiót okozó endoperoxidok képződésén keresztül szintetizálódnak a prosztaglandinok, melyek közül a PGE1 és PGE2 kiemelkedő jelentőségű. E prosztaglandinok kiemelkedő szerepet játszanak a fájdalom, a gyulladás és a láz kiváltásában illetve potenciózzák egyéb, a gyulladással kapcsolatos reakció során felszabaduló mediátorok – hisztamin, bradykinin, szerotonin – hatását.

A gyulladással járó folyamatot, amely magas lázzal és erős fájdalommal jár, kontrollálni kell részben állattudományi szempontok miatt részben pedig gazdasági okok miatt: csökken a tejtermelés, romlik a húsmínőség, alacsonyabb a testtömeggyarapodás, magasabb állategészségügyi költségek jelentkeznek, vagy idő előtt selejtezni kell az adott állatot. Az elmúlt években fejlesztették ki a fájdalom felismerésének egy jól definiált tüneti skáláját a jobb fájdalomkezelés előmozdítása érdekében.

A gyulladással járó tünetek csökkentésére igénybe vehető hatóanyagok lehetnek szteroidok (glükokortikoidok), melyek a foszfolipáz-A2 enzim gátlásával, valamint lehetnek nem-szteroidok, melyek a ciklooxygenáz (COX) enzim gátlásával fejtik hatásukat.

A nem-szteroid gyulladáscsökkentő szerek (NSAID) közül a következők a legismertebbek: acetil-szalicilsav, flunixin-meglumin, tolfenaminsav, ketoprofen, carprofen (csak a szarvasmarhánál) és a meloxicám. A humán egészségügyben jól ismert paracetamol nem tartozik a nem-szteroidok közé, mert annak csak láz- és fájdalomcsillapító hatása van, gyulladáscsökkentő nincs.

Mely indikációkban alkalmazhatóak a nem-szteroidok különböző állatfajok esetében? A szarvasmarha tartás során borjú-hasmenés, endotoxémia, heveny légzőszervi megbetegedések, heveny tüdőgyulladás, operálás során illetve szarvtalanításkor használják, a sertés-egészségügyben pedig nem fertőző mozgásszervi betegségek, fialás körüli septicémia és toxémia (MMA szindróma), műtéti kasztrálás után és szisztémás fertőző betegségek kezelésére vesznek igénybe nem-szteroidokat. Lovaknál heveny és krónikus izomrendszeri gyulladások és fájdalom enyhítésére valamint kólika kezelésére szokták használni.

Miért válasszunk meloxicám hatóanyagot tartalmazó nem-szteroidot? A meloxicám egy olyan nem-szteroid gyulladáscsökkentő szer, mely szelektíve gátolja a COX-2 receptorokat és csak elenyésző gátló hatása van a COX-1 receptorokra. Ez azért nagyon fontos, mert a COX-1 azon prosztaglandinok termelődését támogatja, melyeknek védő funkciója van a gyomor-bél nyálkahártyára, a vesékre és a vérlemezkékre. A COX-2 receptorok szelektív gátlása révén kiváló gyulladáscsökkentő, lázcsillapító és

fájdalomcsillapító hatást érhetünk el nem kívánatos mellékhatások nélkül (COX-1 gátlás = gyomorfekély)

A Dunavet forgalmazásában legutóbb megjelent új készítmény az **Animeloxan injekció** 20mg/g meloxicám hatóanyagot tartalmaz. Adagolása szarvasmarha esetében 2,5ml/100ttkg s.c. vagy i.v., sertésnél 2ml/100ttkg i.m., lónál 3ml/100ttkg i.v. Kifejezett fájdalomcsillapítás, endotoxin-ellenes hatás, láz- és gyulladáscsökkentő hatás sertésnél 1 órán belül, mely a hosszú felezési időt figyelembe véve akár 24 órás tartamot nyújt nagyon ritka mellékhatásokkal.